

uitspraak

RECHTBANK OVERIJSEL

Zittingsplaats Zwolle

Bestuursrecht

zaaknummer: AWB 18/2317

uitspraak van de meervoudige kamer in de zaak tussen

[.....], te [.....], eiser,
gemachtigde: mr. M.M.H. van Kuijk,

en

het college van burgemeester en wethouders van [.....], verweerder.

Als derde-partij heeft aan het geding deelgenomen:
maatschap [.....] en [.....], te [.....],
gemachtigde: mr. D. Pool.

Procesverloop

Bij besluit van 30 oktober 2018 (het bestreden besluit) heeft verweerder aan maatschap [.....] en [.....](hierna: de maatschap) een omgevingsvergunning verleend voor het wijzigen en uitbreiden van een pluimvee- en rundveehouderij op het perceel [.....] te [.....] (hierna: het perceel).

Eiser heeft tegen het bestreden besluit beroep ingesteld. Verweerder heeft een verweerschrift ingediend. De maatschap heeft een reactie gegeven.

Op 24 oktober 2019 heeft de rechtbank de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (hierna: de StAB) als deskundige benoemd. Op 19 februari 2020 heeft de StAB een advies uitgebracht. In dit advies zijn de door verweerder en de maatschap gegeven reacties op het conceptadvies verwerkt. De maatschap heeft op 25 maart 2020 op dit advies gereageerd. Op verzoek van de rechtbank heeft de StAB hierop gereageerd door middel van een (nader) advies gedateerd 23 april 2020. De maatschap heeft op 26 juni 2020 hierop gereageerd. Deze reactie is op 12 november 2020 doorgezonden naar de StAB.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 26 november 2020. Eiser is verschenen, bijgestaan door zijn gemachtigde. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. J. Keizer en [.....], werkzaam bij de Omgevingsdienst Twente. De maatschap heeft zich laten vertegenwoordigen door [.....] en [.....], bijgestaan door haar gemachtigde. [.....] en [.....], werkzaam bij de StAB, zijn ter zitting als deskundige gehoord.

Overwegingen

Feiten / eerdere besluitvorming

1. De maatschap exploiteert op het perceel een pluimvee- en rundveehouderij. Voor deze inrichting is op 5 oktober 2004 een revisievergunning verleend. Deze vergunde situatie ziet op 65 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, 47 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar en 63.000 vleeskuikens. De vleeskuikens worden gehuisvest in stallen 1, 2 en 3. Het rundvee wordt gehuisvest in stallen 5 en 6.

Verder is op 21 april 2017 een melding Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) ingediend voor de vervanging van de bestaande biomassakachel en plaatsing van een buffervat voor warmwater.

Bij besluit van 31 mei 2012 hebben gedeputeerde staten van Overijssel (hierna: GS) voor de inrichting op het perceel een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet verleend voor het houden van 69.400 vleeskuikens, 215 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar en 54 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar en het gebruik van een houtgestookte installatie.

2. Eiser woont op het perceel [.....] te [.....]. Het object (woningen met huisnummers 4/4a; hierna: de woning) staat op ongeveer 23 meter oostelijk van de grens van de inrichting ter hoogte van stal 4. De afstand van de woning tot stal 4 bedraagt ongeveer 26 meter.

Thans voorliggende besluitvorming

3. Bij aanvraag van 17 augustus 2017, nadien meerdere keren aangevuld, heeft de maatschap verweerder verzocht haar een omgevingsvergunning te verlenen voor het wijzigen en uitbreiden van de pluimvee- en rundveehouderij op het perceel.

De aanvraag ziet op het bouwen van een nieuwe pluimveestal (stal 4) voor de huisvesting van 43.250 vleeskuikens. Deze stal zal worden voorzien van buizenverwarming (BWL 2017.01.V2). Bij deze stal worden de dakventilatoren voorzien van geluiddempers.

In de bestaande pluimveestallen (stallen 1, 2 en 3) wordt het aantal te huisvesten vleeskuikens aangepast. In stal 1 is dit een afname van 4.000 vleeskuikens tot een totaal van 24.000. In stal 2 is dit een toename van 4.000 vleeskuikens tot een totaal van 20.000. In stal 3 is dit een toename van 3.000 vleeskuikens tot een totaal van 22.000. Deze drie bestaande stallen worden voorzien van een verwarmingssysteem met warmteheaters en (nieuwe) ventilatoren (BWL 2009.14.V6). Deze ventilatoren worden niet voorzien van geluiddempers. Van stal 3 wordt het emissiepunt verplaatst.

In de rundveestallen (stallen 5 en 6) worden de dieren aantallen eveneens aangepast. Dit betreft een toename van 20 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar (tot een totaal van 85) en een toename van 25 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (tot een totaal van 72). In de bestaande stal 7 worden 15 vleeskalveren tot 8 maanden gehuisvest.

Ook zijn een weegbrug, een berging, ketelhuis (inclusief een schoorsteen van 10 meter ten behoeve van een houtpelletkachel), hygiëneruimte annex pc-ruimte, twee spoelwaterkelders, voedersilo's en een wijziging en uitbreiding van de siefsilo's/kuilplaat aangevraagd.

De aanvraag ziet op de activiteiten ‘bouwen’ en ‘veranderen van een inrichting’ als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a en e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo).

4. Wat betreft de aangevraagde activiteit ‘veranderen van een inrichting’ heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat deze activiteit betrekking heeft op een bedrijf met 109.250 plaatsen voor pluimvee (vleeskuikens) waardoor de ondergrenswaarde van 40.000 plaatsen voor pluimvee wordt overschreden. Hierdoor moet de installatie worden aangemerkt als een IPPC-installatie zodat sprake is van een vergunningplichtige activiteit.

Wat betreft de activiteit ‘bouwen’ heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat sleufsilos (ten oosten van stal 6) op grond van artikel 3.1, lid o, van de planregels van het ter plaatse geldende bestemmingsplan “Buitengebied [.....]” (hierna: het bestemmingsplan) niet zijn toegestaan. De afstand tussen de hygiënesluis met kantine en de as van een weg binnen de gebiedsbestemming bedraagt 12 meter, wat in strijd is met artikel 37.1 van de planregels (minimaal 15 meter).

Vanwege beide strijdigheden met het bestemmingsplan is ook een omgevingsvergunning voor de activiteit ‘afwijken van het bestemmingsplan’ vereist. De maatschap heeft daarop haar aanvraag aangevuld. De vereiste omgevingsvergunning voor ‘afwijken van het bestemmingsplan’ kan worden verleend met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1, van de Wabo in samenhang met artikel 3.4 lid d respectievelijk artikel 37.2 van de planregels.

5. Verweerder heeft zich verder op het standpunt gesteld dat er ook een natuurtoestemming (onderdeel gebiedsbescherming) is vereist en dat deze moet worden aangehaakt. Verweerder heeft daarom GS verzocht een verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) af te geven.

GS hebben op 23 januari 2018 een ontwerp-vvgb afgegeven. Deze heeft betrekking op het wijzigen van het veebestand naar een situatie met 109.250 vleeskuikens, 85 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, 72 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar en 15 vleeskalveren tot circa 8 maanden, de bouw van een nieuwe stal en het gebruik van een houtgestookte installatie.

6. Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning (voor de activiteiten ‘bouwen’, ‘afwijken van het bestemmingsplan’ en ‘veranderen van een inrichting’) en de ontwerp-vvgb hebben vanaf 8 februari 2018 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Eiser heeft een zienswijze ingediend. Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de ontwerp-vvgb heeft verweerder de zienswijze ter beoordeling doorgezonden naar GS. De definitieve vvgb (onderdeel gebiedsbescherming) is op 14 augustus 2018 verleend. Deze vvgb is niet gewijzigd ten opzichte van de ontwerp-vvgb.

7. In het bestreden besluit van 30 oktober 2018 heeft verweerder de gevraagde omgevingsvergunning voor de activiteiten ‘bouwen’, ‘afwijken van het bestemmingsplan’ en ‘veranderen van een inrichting’ als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, c en e, van de Wabo verleend. De natuurtoestemming, onderdeel gebiedsbescherming, is aangehaakt. De zienswijze heeft geresulteerd in een aantal wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-omgevingsvergunning. Voor zover voor het geschil van belang betreft dit de navolgende wijzigingen:

- De ventilatoren van stal 1 worden voorzien van geluiddempers.
- De volgorde van de verschillende ventilatoren van stal 1, 2 en 3 wordt gewisseld.
- De toepassing van mix-luchtventilatie op de stallen 1, 2 en 3 is nader (akoestisch) onderzocht. De geluidsemisatie neemt gering af ten opzichte van de eerder onderzochte situatie. De omgevingsvergunning is hierop aangepast.

Besluitvorming na het bestreden besluit

8. Bij besluit van 8 oktober 2019 heeft verweerder aan de maatschap een omgevingsvergunning verleend voor het bouwen van een opslagloods op het perceel.

Bij besluit van 8 oktober 2019 heeft verweerder aan eiser een omgevingsvergunning verleend voor het herbouwen/verlengen van een kapschuur op het perceel bij de woning.

Afbakening van het geding

9. Eiser heeft geen beroepsgronden ingediend tegen de vergunde activiteiten 'bouwen', 'afwijken van het bestemmingsplan' en de aangehaakte natuurtoestemming, onderdeel gebiedsbescherming. Hij heeft enkel beroepsgronden ingediend die zien op de vergunde activiteit 'veranderen van een inrichting'. Deze beroepsgronden zien verder enkel op de aspecten 'geluid' en 'geur'.

De rechtbank zal zich dan ook beperken tot het bespreken van deze twee aspecten.

Beoordeling van het beroep

Aspect geluid (geluidsrapport en hierop gebaseerde besluitvorming)

10. Verweerder heeft zijn standpunt over geluid gebaseerd op een door Sain milieuveld (hierna: Sain) uitgevoerd geluidsonderzoek, gedateerd 9 oktober 2017, en een nadere akoestische onderbouwing door Sain van 1 oktober 2018, opgesteld als reactie op de ingediende zienswijze met betrekking tot geluid. Het geluidsonderzoek is opgesteld volgens de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai 1999.

11. De resultaten van het geluidsonderzoek zijn getoetst aan de Nota Industrielawaai beleid [.....]-buitengebied (hierna: de Geluidnota). Daarbij zijn de streefwaarden voor gebiedstype '02 landelijk gebied met natuurwaarden' aangehouden. Deze streefwaarden gelden ter plaatse van geluidgevoelige objecten of op een afstand van 100 meter van de inrichting als binnen die afstand geen sprake is van geluidgevoelige objecten.

Voor dit gebiedstype gelden streefwaarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau van 40, 35 en 30 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode. De grenswaarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau bedragen 50, 45 en 40 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode.

Voor dit gebiedstype gelden streefwaarden voor het maximale geluidsniveau van 50, 45 en 40 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode. De grenswaarden voor het maximale geluidsniveau bedragen 70, 65 en 60 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode.

In de Geluidnota staat verwoord dat bij de beoordeling van een vergunningaanvraag in eerste instantie wordt getoetst aan de streefwaarden. Er kan worden afgeweken van de streefwaarden als, voor zover hier van belang, er redelijkerwijs niet kan worden voldaan aan de streefwaarden. Verder staat in de Geluidnota verwoord dat dit beleid niet tot doel heeft om het geluidsniveau vanwege de bedrijven over het gehele gebied te brengen naar de streefwaarden. In de directe omgeving van de bedrijven kunnen hogere waarden dan de streefwaarden worden toegestaan.

12. Onder verwijzing naar de bevindingen in het geluidsrapport van Sain van 9 oktober 2017, nader aangevuld op 1 oktober 2018, heeft verweerder zich in het bestreden besluit op de navolgende standpunten gesteld.

12.1. In de representatieve bedrijfssituatie bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ter plaatse van de woning ten hoogste 43 dB(A) in de dagperiode, 42 dB(A) in de avondperiode en 37 dB(A) in de nachtperiode. Maatgevend hiervoor zijn het lossen van bulkvoer in de dagperiode en de stalventilatie in de avond- en nachtperiode. De geluidsbelasting is hoger dan de streefwaarden uit de Geluidnota (40, 35 en 30 dB(A)), maar lager dan de grenswaarden uit de Geluidnota (50, 45 en 40 dB(A)).

Verweerder acht deze overschrijdingen toelaatbaar, omdat de overschrijdingen het gevolg zijn van bestaande, al eerder vergunde activiteiten, de grenswaarden uit de Geluidnota niet worden overschreden en er wordt voldaan aan de best beschikbare technieken, waarbij de bestaande ventilatoren worden vervangen door stillere exemplaren.

12.2. In de incidentele bedrijfssituatie bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ter plaatse van de woning in de dagperiode 44 dB(A), in de avondperiode 42 dB(A) en in de nachtperiode 38 dB(A). Maatgevend hiervoor is het inkuilen van mais, wat niet vaker voorkomt dan 12 keer per jaar. De geluidsbelasting is 1 tot 2 dB(A) hoger dan in de representatieve bedrijfssituatie.

Verweerder acht deze overschrijdingen toelaatbaar, omdat ook hier sprake is van een bestaande, al eerder vergunde activiteit waarbij redelijkerwijs geen maatregelen zijn te treffen om de geluidsbelasting verder te reduceren.

12.3. In de representatieve bedrijfssituatie bedraagt het maximale geluidsniveau ter plaatse van de woning ten hoogste 62 dB(A) in de dagperiode, 51 dB(A) in de avondperiode en 47 dB(A) in de nachtperiode. Maatgevend hiervoor zijn het lossen van bulkvoer in de dagperiode, het laden van melk in de avondperiode en een vrachtwagen voor de afvoer van kuikens in de nachtperiode. De geluidsbelasting is hoger dan de streefwaarden uit de Geluidnota (50, 45 en 40 dB(A)), maar lager dan de grenswaarden uit de Geluidnota (70, 65 en 60 dB(A)).

Verweerder acht deze overschrijdingen toelaatbaar, omdat de overschrijdingen het gevolg zijn van bestaande, al vergunde activiteiten, de grenswaarden uit de Geluidnota niet worden overschreden en er wordt voldaan aan de best beschikbare technieken.

12.4. In de incidentele bedrijfssituatie bedraagt het maximaal geluidsniveau ter plaatse van de woning in de dagperiode 62 dB(A), in de avondperiode 51 dB(A) en in de nachtperiode 56 dB(A).

Verweerder acht deze overschrijdingen toelaatbaar, omdat de geluidsbelastingen worden veroorzaakt door bestaande, al eerder vergunde activiteiten waarbij redelijkerwijs geen maatregelen zijn te treffen om de geluidsbelasting verder te reduceren.

12.5. Verweerder heeft geconcludeerd dat de berekende geluidsbelastingen van de beoogde situatie binnen de bandbreedte tussen de streef- en grenswaarden van de Geluidnota vallen. Verweerder heeft deze berekende geluidsbelastingen aangemerkt als het aanvaardbare beschermingsniveau. Ter bescherming van de nadelige gevolgen voor het milieu heeft verweerder dit beschermingsniveau vastgelegd in de geluidsvoorschriften bij de verleende omgevingsvergunning.

13. Eiser stelt in zijn beroepschrift dat verweerder zijn besluitvorming omtrent geluid niet heeft mogen baseren op voornoemd geluidsrapport van Sain.

In het beroepschrift heeft eiser ter onderbouwing hiervan ten eerste aangevoerd dat in de berekeningen geen rekening is gehouden met hoogteverschillen in het terrein. Eiser heeft ter zitting deze beroepsgrond ingetrokken. Dit onderdeel behoeft daarom geen bespreking.

Ten tweede heeft eiser in dit kader aangevoerd dat er bij de woning ten onrechte niet op een hoogte van 5 meter is getoetst, omdat sprake zou zijn van een zogenaamde 'dove' gevel. Omdat vergunningsvrij een dakraam kan worden geplaatst, had verweerder deze gevel niet als een dove gevel mogen aanmerken.

14. De rechtbank overweegt hierover het volgende.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder deze gevel terecht als dove gevel aangemerkt, zodat aan deze gevel geen bescherming hoeft te worden toegekend. De rechtbank verwijst in dit kader naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 5 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA2095, overweging 9.3. Of eiser al dan niet vergunningsvrij een dakraam in deze gevel kan plaatsen, is niet relevant, nu verweerder uit moet gaan van de situatie ten tijde van het bestreden besluit. Op dat moment was er geen dakraam aanwezig dat geopend kon worden.

Verweerder heeft daarom het akoestisch rapport van Sain van 9 oktober 2017, nader aangevuld op 1 oktober 2018, aan zijn besluitvorming ten grondslag mogen leggen. De in dit kader aangevoerde beroepsgrond slaagt niet.

Aspect geluid (te treffen nadere maatregelen)

15. Zoals hiervoor al is aangegeven, blijkt uit het geluidsrapport van Sain van 9 oktober 2017 en de nadere aanvulling van 1 oktober 2018 dat de streefwaarden voor zowel het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau als het maximaal geluidsniveau ter plaatse van de woning in zowel de representatieve als de incidentele bedrijfssituatie worden overschreden.

Uit het bestreden besluit blijkt dat verweerder deze overschrijdingen toelaatbaar acht, onder meer omdat redelijkerwijs niet van de maatschap kan worden gevergd om nadere maatregelen te treffen om de geluidsbelasting verder te reduceren (plaatsen van geluidsscherm) of omdat deze maatregelen technisch niet mogelijk zijn (aanbrengen van geluiddempers op de ventilatoren van stallen 2 en 3).

16. Eiser stelt in zijn beroepschrift dat het treffen van nadere maatregelen om de geluidsbelasting verder te reduceren wel kunnen worden getroffen en ook in redelijkheid van de maatschap kunnen worden geveerd. Ter onderbouwing van dit standpunt heeft eiser mede verwezen naar een notitie van Peutz, gedateerd 18 februari 2019.

16.1. Wat betreft het plaatsen van een geluidsscherm voert eiser, samengevat weergegeven, aan dat de afweging hieromtrent niet juist is, waardoor deze maatregel wel kosteneffectief is.

16.2. Wat betreft de geluiddempers op de ventilatoren van stallen 2 en 3 onderschrijft eiser het standpunt van verweerder dat het onwaarschijnlijk is dat deze geluiddempers in pandig kunnen worden geplaatst vanwege de hoogte van deze geluiddempers (2,5 meter) en de hoogte van stallen 2 en 3. Uit informatie van de leverancier blijkt evenwel dat deze geluiddempers ook bovendaks kunnen worden geplaatst. Dit is ten onrechte niet onderzocht, aldus eiser.

17. De rechtbank heeft de StAB verzocht haar nader te adviseren over deze twee maatregelen voor geluidsreductie. De StAB heeft op 19 februari 2020 het gevraagde advies uitgebracht.

17.1. Met betrekking tot de door eiser voorgestelde maatregel over het plaatsen van een geluidsscherm tussen de losplaats en de woning heeft de StAB zich op het standpunt gesteld dat deze beroepsgrond is achterhaald door ontwikkelingen die dateren van na het bestreden besluit. Hierbij is verwezen naar de op 8 oktober 2019 vergunde opslagloods en kapschuur, die door hun geschakelde ligging ten opzichte van de woning akoestisch gezien één lang scherm vormen. Onder verwijzing naar de door Sain uitgevoerde berekeningen, neergelegd in de notitie van 13 december 2019 en die de StAB heeft gecontroleerd, concludeert de StAB dat de reductie van het langtijdgemiddelde geluidniveau door de aanwezige opslagloods in de dagperiode 3dB, in de avondperiode 3 dB en in de nachtperiode 2 dB bedraagt.

17.2. Met betrekking tot de door eiser voorgestelde maatregel voor het aanbrengen van geluiddempers op de ventilatoren van stallen 2 en 3, heeft de StAB zich, samengevat weergegeven, op het standpunt gesteld dat zowel het toepassen van bovendakse geluiddempers als in pandige geluiddempers resulteert in een verdere (uitgaande van een reeds geplaatste opslagloods) reductie van 4 à 5 dB in de avond- en nachtperiode. Als er bij de maatschap twijfels bestaan of de bestaande stalconstructies sterk genoeg zijn, zal de belastbaarheid van de dakconstructie nader onderzocht moeten worden en kunnen de bestaande dakconstructies eventueel hierop worden aangepast. Op basis van de door de maatschap ingeschatte meerkosten heeft de StAB de meerkosten van het plaatsen van geluiddempers op de ventilatoren van stallen 2 en 3 berekend op € 29.700,-. De StAB beschouwt deze maatregel als kosteneffectief.

18. De maatschap heeft op 25 maart 2020 gereageerd op voornoemd advies. De maatschap heeft zich, samengevat weergegeven, op het standpunt gesteld dat in pandige ventilatiekokers niet mogelijk zijn in het kader van dierenwelzijn (advies Rodenboog) en dat bovendakse plaatsing gepaard gaat met erg hoge bouwkosten, waardoor deze maatregel niet kosteneffectief is. In dit kader heeft de maatschap verwezen naar een berekening van Wiggers ingenieursbureau (hierna: Wiggers) waaruit blijkt dat de kosten voor het aanpassen van stallen 2 en 3 neerkomen op een bedrag van € 251.128,07 exclusief BTW. Indien het bevoegd gezag deze bouwkundige wijzigingen aanmerkt als 'een nieuwe stal bouwen op de oude fundering van een gesloopte stal' moeten deze stallen voldoen aan de recentste eisen uit

het Besluit emissiearme huisvesting en zal er € 88.452 extra geïnvesteerd moeten worden.

19. De StAB heeft op 23 april 2020 hierop gereageerd. Samengevat weergegeven heeft de StAB zich op het standpunt gesteld dat uit de notitie van Rodenboog volgt dat hij in het kader van stalklimaat/dierenwelzijn de vuistregel hanteert dat de minimale afstand tussen de kuikens/kippen op de stalvloer en de onderzijde van de ventilatiekoker overeenkomt met tweemaal de diameter van de ventilatiekoker. De onderzijde van de ventilatiekokers moet daarom minimaal 1,5 tot 2,1 meter boven de stalvloer hangen. Uitgaande van de grootste minimale afstand van 2,1 meter, zullen de ventilatiekokers in stal 2 ongeveer 1,2 meter boven de nok uitsteken en bij stal 3 ongeveer 1,4 meter. Wiggers is in zijn constructieberekeningen uitgegaan van onjuiste uitgangspunten, zoals een te grote diameter en een te groot gewicht van de ventilatiekokers, waarbij de ventilatiekokers bovendien 3 meter boven de nok zijn geplaatst. Er is daardoor gerekend met de zwaarst mogelijke belasting op de dakconstructie en er is in de berekeningen niet uitgegaan van de bestaande (maar van een nieuwe) spantconstructie. Een aangepaste constructieberekening en een daarmee samenhangende kostenberekening is daarom nodig.

20. De maatschap heeft op 26 juni 2020 op voornoemde reactie gereageerd. Hierbij is een (tweede) berekening van Wiggers gevoegd.

21. De StAB heeft ter zitting gereageerd op de reactie van de maatschap van 26 juni 2020 en de tweede berekening van Wiggers. Samengevat weergegeven stelt de StAB dat nu wel, en op juiste wijze, is onderbouwd met welke constructieve kosten de maatschap wordt geconfronteerd als de geluiddempers bovendaks moeten worden bevestigd op stallen 2 en 3. De StAB heeft een berekening op hoofdlijnen gemaakt en concludeert dat de kosten met betrekking tot het aanpassen van de dakconstructie van stallen 2 en 3 en het plaatsen van bovendakse geluiddempers op deze twee stallen, minimaal € 100.000,- bedraagt.

22. Ter zitting heeft eiser aangevoerd dat zijn beroepsgrond met betrekking tot een eventueel te plaatsen geluidsscherm inderdaad is achterhaald, zoals de StAB in haar advies heeft aangegeven. Eiser heeft daarom deze beroepsgrond ter zitting ingetrokken.

Eiser handhaaft zijn beroepsgrond met betrekking tot het plaatsen van geluiddempers op de ventilatoren op stallen 2 en 3.

23. De rechtbank overweegt hierover het volgende.

23.1. Artikel 2.14, eerste lid, onder b, van de Wabo bepaalt, voor zover hier van belang, dat voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo, het bevoegd gezag bij die beslissing in ieder geval rekening houdt met het voor hem geldende milieubeleidsplan. Het derde lid van dit artikel bepaalt dat de omgevingsvergunning slechts in het belang van de bescherming van het milieu kan worden geweigerd.

Bij de toepassing van de hiervoor genoemde bepalingen komt verweerder een zekere beoordelingsruimte toe.

Wat betreft het aspect geluid is het voor verweerder geldende milieubeleidsplan, zoals genoemd in artikel 2.14, eerste lid, onder b, van de Wabo, de Geluidnota. Zoals hiervoor al is aangegeven, is in de Geluidnota verwoord dat bij de beoordeling van een

vergunningaanvraag in eerste instantie wordt getoetst aan de streefwaarden en dat er kan worden afgeweken van de streefwaarden als er redelijkerwijs niet kan worden voldaan aan de streefwaarden.

23.2. In deze zaak wordt zowel in de representatieve als in de incidentele bedrijfssituatie niet aan de van toepassing zijnde streefwaarden uit de Geluidnota voldaan. Verweerder heeft zich op het standpunt gesteld dat redelijkerwijs niet aan de streefwaarden kan worden voldaan, omdat, voor zover nog in geschil, het plaatsen van geluiddempers op de ventilatoren van stallen 2 en 3 niet kosteneffectief is en daarom in redelijkheid niet van de maatschap kan worden gevergd.

De rechtbank overweegt hierover allereerst dat in rechte het bestreden besluit voorligt. In het bestreden besluit heeft verweerder, onder verwijzing naar het nadere akoestisch rapport van Sain van 1 oktober 2018, enkel volstaan met de stelling dat het toepassen van geluiddempers op de ventilatoren van stallen 2 en 3 technisch niet mogelijk is vanwege de beperkte ruimte in deze twee stallen. De rechtbank stelt vast dat deze stelling niet is onderbouwd. Pas in beroep heeft de maatschap, ter onderbouwing van het standpunt dat in pandige geluiddempers niet mogelijk zijn, een onderzoek naar de gevolgen hiervan voor het stalklimaat overgelegd. Dit onderzoek was ten tijde van het bestreden besluit nog niet uitgevoerd. Verder heeft verweerder (wederom ten tijde van het bestreden besluit) niet onderzocht of het bovendaks plaatsen van geluiddempers op stallen 2 en 3 constructief mogelijk is en wat hiervan de kosten zijn.

23.3. De rechtbank oordeelt gelet op het voorgaande dat het bestreden besluit zowel een motiveringsgebrek als een zorgvuldigheidsgebrek bevat. Het bestreden besluit is dan ook in strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en de rechtbank zal het bestreden besluit vernietigen. Vanwege de onlosmakelijke samenhang tussen de vergunde activiteiten, ziet deze vernietiging op het gehele bestreden besluit.

24. Nu de ontbrekende onderzoeken hangende de beroepsprocedure alsnog zijn verricht, zal de rechtbank beoordelen of de rechtgevolgen van het vernietigde bestreden besluit in stand kunnen worden gelaten. Daartoe wordt beoordeeld of het bestreden besluit, met inachtneming van de alsnog uitgevoerde onderzoeken, rechtmatig is. Deze beoordeling is een zogenaamde ex nunc beoordeling. Dit betekent dat de rechtbank zal uitgaan van de situatie waarin de opslagloods is vergund en gerealiseerd.

25. De StAB heeft in haar nadere advies van 23 april 2020 en ter zitting aangegeven dat met het alsnog uitgevoerde klimaatonderzoek door Rodenboog en de door Wiggers uitgevoerde (tweede) constructieberekeningen, is onderbouwd waarom in pandige toepassing van geluiddempers op de ventilatoren van stallen 2 en 3 niet goed mogelijk is en dat bovendakse toepassing van deze geluiddempers een forse investering vergt. Naar het oordeel van de rechtbank is een investering ter hoogte van ongeveer € 100.000,- om hiermee (met inachtneming van de geluidsreductie door de opslagloods) een geluidsreductie van 4 à 5 dB in de avond- en nachtperiode te behalen niet kosteneffectief en kan dit in redelijkheid niet van de maatschap worden gevergd.

Eiser heeft ter zitting betoogd dat de berekende constructieve kosten ‘slechts’ aannames zijn.

De rechtbank oordeelt hierover dat zowel Wiggers als de StAB ter zake deskundig zijn en dat eiser geen andersluidend advies van een constructeur c.q. bouwkundige in het geding heeft

gebracht. Dit terwijl deze door Wiggers en StAB berekende kosten reeds geruime tijd aan het procesdossier waren toegevoegd.

26. Gelet op vorenstaande oordeelt de rechtbank dat verweerder zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat redelijkerwijs niet kan worden voldaan aan de van toepassing zijnde streefwaarden uit de Geluidnota, zodat hiervan kan worden afgeweken. De rechtbank laat hierbij meewegen dat in de Geluidnota wordt gesteld dat, indien een geluidsgevoelig object zich bevindt in de directe omgeving van een bedrijf/inrichting, hogere waarden dan de streefwaarden kunnen worden toegestaan.

Aspect geur (opslag en afvoer van pluimveemest)

27. Eiser heeft ter zitting deze beroepsgrond ingetrokken. Eiser heeft hierbij verwezen naar het hierover uitgebrachte advies van de StAB.

Aspect geur (houtkachel)

28. In het bestreden besluit is de realisatie van een ketelhuis, inclusief een schoorsteen van 10 meter hoog, ten behoeve van een houtpelletkachel vergund. Verweerder heeft zich in het bestreden besluit op het standpunt gesteld dat moet worden voldaan aan de eisen uit paragraaf 3.2.1 van het Activiteitenbesluit. Ter plaatse is geconstateerd dat sprake is van een goede/optimale verbranding van de pellets in de houtkachel. Verweerder stelt dat wordt voldaan aan de best beschikbare technieken. Voor het opnemen van aanvullende maatwerkvoorschriften ziet verweerder daarom geen aanleiding.

29. Eiser stelt in zijn beroepschrift dat een handhaafbaar geurvoorschrift aan de omgevingsvergunning moet worden verbonden. Hierbij dient aansluiting te worden gezocht bij het provinciaal geurbeleid. Verder wil eiser dat in de voorschriften een onderzoeksverplichting wordt opgenomen, inhoudende dat de maatschap binnen drie maanden door middel van een geuronderzoek moet aantonen dat wordt voldaan aan het provinciaal geurbeleid.

30. De rechtbank heeft de StAB verzocht haar hierover te adviseren. De StAB heeft op 19 februari 2020 het gevraagde advies uitgebracht.

De StAB heeft zich op het standpunt gesteld dat de van toepassing zijnde emissienormen uit paragraaf 3.2.1 van het Activiteitenbesluit geen waarborg geven dat de verbranding van de houtpellets volledig is. Daardoor kan niet worden uitgesloten dat in de naaste omgeving een onaanvaardbaar niveau van geurhinder optreedt. Uit een stookproef ter plaatse is evenwel gebleken dat sprake is van een zeer goede verbranding waardoor de uitstoot van geur zeer beperkt zal zijn. Ook heeft de StAB geurberekeningen uitgevoerd op basis van vergelijkbare stookinstallaties waaraan geurmetingen zijn verricht. Uit deze berekeningen volgt dat bij de woning geurimmissies optreden die ongeveer een factor tien onder de streefwaarden liggen als de geurnormering uit het provinciale geurbeleid zou zijn toegepast.

Om te waarborgen dat sprake zal blijven van een zeer goede verbranding, heeft de StAB voorgesteld om twee voorschriften aan de omgevingsvergunning te verbinden. Dat betreft een voorschrift dat de maatschap opdraagt dagelijks te controleren of afdoende wordt voorkomen dat regenwater in de installatie geraakt. Hierdoor wordt onvolledige verbranding, zichtbaar door witte rook, voorkomen. Verder betreft dit een voorschrift, inhoudende een

inspanningsverplichting om het warmtemanagement te optimaliseren (naverbrandingstijd verlengen). Hierdoor wordt onvolledige verbranding, zichtbaar door zwarte rook, voorkomen.

31. De maatschap heeft op 25 maart 2020 op dit advies gereageerd.

32. De StAB heeft op verzoek van de rechtbank hierop gereageerd door middel van een nader advies, gedateerd 23 april 2020. De StAB heeft hierin, samengevat weergegeven, meegedeeld dat de twee voorgestelde voorschriften eenvoudig zijn na te leven en niet te verstrekkend of kostbaar zijn.

33. De rechtbank constateert dat uit het advies van de StAB blijkt dat er wordt voldaan aan het Activiteitenbesluit en dat de geurhinder erg laag is. De rechtbank onderschrijft deze conclusies en maakt deze tot de hare. Verder overweegt de rechtbank dat, als in de praktijk bij controles blijkt dat het voldoen aan het Activiteitenbesluit niet afdoende is om onaanvaardbare geurhinder te voorkomen, verweerder alsnog gedragsvoorschriften kan opleggen.

Gelet hierop oordeelt de rechtbank dat verweerder zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat geen sprake is van onaanvaardbare geurhinder door het vergunnen van de houtkachel zoals aangevraagd. Verder heeft verweerder zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat extra voorschriften voor het voorkomen van geurhinder niet aangewezen zijn.

De in dit kader aangevoerde beroepsgronden slagen niet.

Samenvattend

34. Het beroep is gegrond, omdat het bestreden besluit een zorgvuldigheids- en een motiveringsgebrek bevat. De rechtbank vernietigt daarom het bestreden besluit.

35. De rechtbank ziet aanleiding de rechtsgevolgen van het vernietigde bestreden besluit in stand te laten, omdat deze gebreken hangende beroep zijn hersteld en de alsnog uitgevoerde onderzoeken de besluitvorming kunnen dragen.

36. Omdat de rechtbank het beroep gegrond verklaart, bepaalt de rechtbank dat verweerder aan eiser het door hem betaalde griffierecht ad € 170,- vergoedt.

37. De rechtbank veroordeelt verweerder in de door eiser gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt de rechtbank op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op € 1.050,- (1 punt voor het indienen van het beroepschrift en 1 punt voor het verschijnen ter zitting, met een waarde per punt van € 525,- en een wegingsfactor 1).

De overige door eiser genoemde kosten, te weten de kosten van deskundige Peutz, komen niet voor vergoeding in aanmerking. De reden hiervoor is dat eiser de nota van deze deskundige niet in het geding heeft gebracht, ondanks dat eiser in zijn nadere reactie van 19 februari 2019 heeft meegedeeld dit nog te gaan doen. Verder is in het formulier proceskosten en de toelichting daarop, meegezonden met de uitnodiging voor de zitting, expliciet aangegeven dat een door de deskundige opgestelde urenspecificatie ingezonden

dient te worden dan wel bij aanvang van de zitting aan de griffier dient te worden overhandigd. Dit heeft eiser niet gedaan.

Beslissing

De rechtbank:

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het bestreden besluit;
- bepaalt dat de rechtsgevolgen van het vernietigde bestreden besluit geheel in stand blijven;
- draagt verweerder op het betaalde griffierecht van € 170,- aan eiser te vergoeden;
- veroordeelt verweerder in de proceskosten van eiser tot een bedrag van € 1.050,-.

Deze uitspraak is gedaan door mr. W.J.B. Cornelissen, voorzitter, en mr. E. Hoekstra en mr. A. de Boer, leden, in aanwezigheid van mr. A.E.M. Lever, griffier, op **11 DEC 2020**

De uitspraak wordt openbaar gemaakt op de eerstvolgende donderdag na deze datum.

griffier

voorzitter

Afschrift verzonden aan partijen op: **11 DEC 2020**

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak kan binnen zes weken na de dag van verzending daarvan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Als hoger beroep is ingesteld, kan bij de voorzieningenrechter van de hogerberoepsrechter worden verzocht om het treffen van een voorlopige voorziening of om het opheffen of wijzigen van een bij deze uitspraak getroffen voorlopige voorziening.